

Stanislav Menšík, marnotratný milovník barev ze Svatého Kopečka

TISKOVÁ ZPRÁVA | 25. 10. 2018

VÝSTAVA | Marnotratný milovník barev. Stanislav Menšík (1912-1970)

VERNISÁŽ | 25. 10. 2018 v 18.30

TRVÁNÍ DO | 27. 1. 2019

MÍSTO | Arcidiecézní muzeum Olomouc | Galerie

KONCEPCE VÝSTAVY | Jan Andres st., Jan Andres, ml.

KURÁTORKA | Gabriela Elbelová

ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ | Petr Oulehla

KONZERVÁTORSKÉ PRÁCE | Zuzana Kaštovská, Dalibor Sedlák, Ondřej Žák

GRAFICKÉ ŘEŠENÍ | Petr Šmalec

Bez uměleckého vzdělání a bez jakékoli odborné přípravy se obchodní příručí Stanislav Menšík (1912–1970) v devatenácti letech rozhodl, že se bude živit jako malíř. Bylo to o to těžší, že mu v té době zemřel otec a rodina nebyla příliš majetná. I přes složité začátky se rodákovi ze Svatého Kopečka zejména díky hmotné pomoci starší sestry Marie jeho sen splnil. Dílo Stanislava Menšíka představí návštěvníkům od 25. října Arcidiecézní muzeum v Olomouci.

„První obraz prodal svému kamarádovi za pět set korun. Získané peníze pak údajně dal nějakému žebrákovi. Toto romantické gesto jej dosti charakterizuje. Finančně na tom nebyl nikdy moc dobře. Větší komerční úspěch přinesla až jeho první samostatná výstava v Brně roku 1944, kdy prodal všechny vystavované práce,“ prozrazuje Jan Andres, který výstavu připravil společně se synem Janem.

Stanislav Menšík byl samouk, ale pracoval na sobě a zdokonaloval své umění. „Snažil se dostat ateliéru Alfonse Muchy i Františka Bílka, což se mu nepovedlo. Nicméně absolvoval alespoň formou soukromých konzultací ve 30. letech školení u Alfonse Muchy, kterého pak vždy uváděl jako svého učitele,“ vysvětluje Andres. Dalším velkým inspiračním zdrojem se pro něj stal francouzský malíř Georges Rouault (1871–1958), díky němuž upevnil svůj vitrážový styl s výraznými tmavými konturami oddělujícími barevné plochy.

Důležitou roli sehrály v Menšíkově životě také tzv. Akademické týdny, které probíhaly na Svatém Kopečku v režii dominikánů v letech 1936 až 1940 a jejichž součástí byly také výstavy. Od roku 1938 tam Menšík spolu s dalšími autory vystavoval a podílel se na nich i jako kurátor. Seznámil se zde s řadou křesťansky orientovaných umělců, jako byl teolog Metoděj Habáň, spisovatelé Jan Zahradníček, Jan Čep, Jakub Deml či malíři Rudolf Michalik a Václav Bošík.

V počátcích tvorby maloval většinou krajinky, především z okolí Svatého Kopečka, ale od roku 1937 se už objevují biblické náměty a duchovní tematika. „Za vrchol jeho tvorby považujeme válečné roky, zejména 1942 až 1944. Největší část prací na výstavě v Arcidiecézním muzeu je právě z tohoto období,“ doplňuje Andres.

Pro Stanislava Menšíka přitom nebylo válečné období vůbec jednoduché. Hned dvakrát padl do rukou gestapa a skončil ve vězení. Po propuštění jej sledovala policie, což byl důvod, proč se přestěhoval na radu přátel na Brněnsko. Tam se seznámil s Jindřichem Svobodou, uměleckým knihařem, který pak podle Menšíkových návrhů vytvořil knižní vazby několika římských kancionálů a svatováclavského misálu. „Pro Menšíka byla rovněž důležitá pozdější olomoucká spolupráce s architektem Lubomírem Šlapetou, se kterým upravoval prostory několika olomouckých obchodů. Velmi zajímavý asamblážový triptych s názvem *Stopa mého života* vytvořil Menšík v 60. letech pro prodejnu obuvi v Riegrově ulici, což lze v jistém smyslu vnímat i jako pomyslný vrchol jeho abstraktní tvorby,“ připomíná Andres.

Po válce koupil Stanislav Menšík zchátralou chalupu v Ludvíkově v Jeseníkách, kde si zřídil ateliér. Díky tomu rozšířil svou dosavadní tvorbu o náměty z jesenické přírody.

Katalog – plnohodnotná monografie

K výstavě vychází téměř 170stránkový katalog, jehož součástí je rozsáhlý seznam Menšíkových prací, výstav a bibliografie. „Práce představuje první umělcovu skutečnou monografii,“ uvedl v posudku prof. Pavel Zatloukal s tím, že publikace se stává také důležitým zdrojem informací k poznání okruhu olomouckého výtvarného dění třicátých až šedesátých let minulého století.

Mgr. Tomáš Kasal

tiskový mluvčí

Muzeum umění Olomouc | Denisova 47 | 771 11 Olomouc

K: Muzeum moderního umění | Denisova 47 | 771 11 Olomouc

T: 585 514 282 | M: 602 671 477

E: kasal@muo.cz | [web](#) | [facebook](#) | [twitter](#)